

DISPUTATIO POLITICA
De
MONARCHÆ SEU
REGIS CONSTITUTIO-
NE & INAUGURATIONE.

Divina gratia ita benedicente,

Ut *E* Amplissimâ Facultate Philos. in Regia universitate
Aboensi censente *E* adprobante;

S U B P R A E S I D I O

VIRI Excellentissimi

DN. M. A X E L I I Kemptes / Polit. &
Hist, Prof. Ordin. laudatissimi; Promotoris, Præ-
ceptoris, Nutritij ac Hospitis sui quovis ani-
mi obsequio æstatem devenerandi,

Pro gradu seu honoribus in Philosophia summis, privilegijsq; obtinen-
dis publicæ ventilationi submissa

Ab

ANDREA J. STRANDENIO wiburg.
R. M. Consist. q; Wiburg. alumno,

In Auditorio maximo boris ab 8. antemeridianis
An. 1667. die 2. Octobr. Novembre.

A B O Æ,

Excusa à PETRO HANSONIO Acad. Typ.

АСИЯ-ОТАЦИЯ

МОИ АЗИЯ-СЕ

ОГИСТИ-СОСУДЫ

БУДЬТЕ СВОИМ ГЛАДЫ

СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

О ГА

БЫТЬ ВСЕМУ КОМУ БЫ БЫЛ
СВОИМ ГЛАДЫ СУДЬБЫ И ПРИЧИНЫ

ADSPIRET JEHOVA SUSCEPTIS!

PRÆFATIO.

Gregiâ inter Imperium Monarchi-
cum & corpus humanum collatione in-
stitutâ Antonius de Guevara in herol. princ.
l. 1. c. 36. & 37. illud ut cuncti in Republ.
viventes amplexantur, in hæc adhortatoria erumpit
verba: cum multa & audiverim, & legerim, & seculo meo
sim expertus, quotquot venturis erunt seculis, moneo & obte-
stor: si frui suis cupiunt opibus: si vitam agere securam expe-
tunt: si immunes esse volunt à tyrannide & pacificè vivere in
Republ. exceptant: ne patientur, ut plures quam unus Res
Regno & Principatui alicui imperent. Est enim, inquit por-
rò, regula generalis: si multi in Republ. imperent, & huic
& illis certum tandem imminere interitum. Sic Tacitus l. 1.
Annal. unum est, inquit, Reipubl. corpus, atq; unius animo
regendum. Huc facit & illud Poëtæ:

Oὐαὶ γαδὴ πολυκοιρανίη, ἐτοι κόιρατος ἔσω.

Siquidem Regnum non capit duos, ajente Seneca. Mo-
narchicam quippe Reipubl. formam ceu nobilissimam
& optimam præ cæteris commendabilem faciunt se-
quentia rationum momenta, petita i. ab ipsa natura,
cùm naturante; quâ de re ita canit Orpheus:

Unicus est, per se existens, qui cuncta creavit. Tum
naturata: Natura commenâ est Regem, ait Seneca. Idq;
tam in animatis quam inanimatis. Regimen apum est
Monarchicum, nec unquam plures uno patiuntur. Sic mundi
oculus sol unus est. Læcen. quo argumento Alexander
M. in responsione ad Darij Legatos usus legitur, Curt.
l. 4. c. 11. ubi, nec mundus, inquit, duobus solibus regi po-
test. Una anima varijs præst actionibus. Unum ca-

put inter corporis partes eminet. 2. à præxi in populo Israelicō ex prescripto Dei usitata. Deus enim ipse unum ducem, unum principem seu regem populo suo præponi jussit & curavit; ut Moses, Exod. 3. Iesu, Num. 27. Saulus, 1. Sam. 9. & David 1. Sam. 16. exempla ostendunt. 3. ab œconomia, quæ Reipubl. imago & parva Respubl. est & vocatur; ibi etenim unum caput sc. paterfamilias familie solus præest, & indulgentia paterna regie pietati haud absimilis excellit. Patric. l. 1. de Republ. tit. 3. 4. à duratione, firmitate & commoditatibus. Monarchias cæteris rebus publ. fuisse durabiliores, testantur annales. Non aliud discordantis patrie remedium est quam ut ab uno regatur, ait Tacit. 1. annal. Facilior etiam & commodior est administratio Monarchiae, major firmitas & gratia, ut nervosè differit Nobil. Dn. Gyllensii. Disp. Pol. 11: ubi vid. Proinde cum tot tantisq; gaudeat felicitatibus & commodis Monarchia, non abs re eam Sveo-Gothis adeò placuisse constat, ut legere sancirent non plures uno ad imperij fastigium admittendos esse, quod patet ex c. 2. R. B. L. L. Conf. Dn. Gyllensii. Descri. Sv. l. 5. c. 1. Cæterum Imperio Monarchico cum non nisi certis præficiatur modis Monarcha, ipsius constitutionis & inaugurationis modum, præmissâ consideratione Regem tum quoad nationem, tum sexum concernente, brevibus adumbratum thesibus, ad ampliss. Facultatis Philos. mandatum publicæ disquisitioni submittere constitui; cui materiæ cum Regia sublimitas dignitatem conciliet, præsenti negotio eam minime indignam esse, ut mihi persuadeo; ita & benignum Lectorem æquo judicij sui calculo adprobatum ire aveo.

Sit itaq;

Altic.

Altissimo succurrente

THESES I.

M^Agnum cum sit potestatis Regiae nomen, magna Majestatis eminentia, ut nemo, nisi divini humaniq; ordinis hostis, inficias eat, teste *Loccenio*; et quum esse duco, ut personam ad solium Regium evenhendam, ratione & natione, indigenane sc. vel alienigenae; & sexus, utrum mas vel fœmina esse debeat, paucis ante Constitutionis & inaugur. tractationem perlustremus.

II. Prius quod attinet; *Machiavellus lib. 1. Disp. c. 3.* pro alienigenis strenue pugnat contendens Rempubl. in statum augustum devenire non posse, si suis tantum contenta civibus extraneos nullos recipiat. Verum quid hoc? Ipse Jehova de regno ad exterros non transferendo legem tulit Israelitis, Deut. 17: 15. seq. Deinde, ubi naturalis illa inter Principes extraneos & subditos οὐ πατάρει & propensiō? subditi enim Principis exteri jugum molestissimē subeunt, & quis adeo patiens est, ut illius reipubl. in qua natus est & educatus, curam alienigenae comissam ferat; quod ingenuē fatentur *Schytæ coram Alexandro M. apud Curt. l. 7.* dicentes ut fortior sis quam quicquam; alienum tamen Dominum nemo pati vult. *Suis quisq; paret placidius, etiamsi is praest,* qui magis timeri potest, ait Alex. M. *Curt. l. 6.* sic Græcos prætulisse refert *Livius*, rigidum Persei indigenæ imperium miti Eumenis imperio. conf. *vita Eumeni in Ne-* pote. Porro ignoti sunt ipsi civium mores, cum tamen caput Reipubl. sit, perhibente *Cicerone lib. 2. de Orat.* perspectos habere eosdem. Deniq; indigenam habere Regem ut patriæ est honori; ita alienæ potestati subjectum esse, & neminem imperio dignum do-

mi invenire, probrosum & grave, ut experientia loquitur & historia patria proh! testatur. Verum enim est quod *Lipsius* ait: *ut in quam domum vespillones veniant, signum est funeris; sic Reipubl. labentis, ad quam fulcendam adhibentur peregrini.*

III. Ratione *Sexus* personam in Regem constitutus endam quod concernit, distinguendum monent *Politici* inter *Regnum Electivum* & *Hæreditarium*. In *Regno Electivo* non facile imperij fasces mulieri committendos esse statuunt. In *Hæreditario* a. fœminam ad regni gubernacula extraordinariè admitti posse afferunt. Idq; vel propter (*a*) *leges Regni fundamentales*, si videlicet *vivæ non nō viriæ* ijsdem non est prohibita. (*B*) *necessitatem*, si casus lese offerat, ut nullum aliud regiæ stirpis membrum restet in ejusmodi regnis, ubi aut cum muliere tota *Respubl.* est simul profliganda, aut hoc remedio curanda. (*y*) *dignitatem*, si fœminæ licet non sint sexu masculi, animo tamen & affectibus sint masculæ masculisq; virtutibus instructæ; quasq;, ut eleganter loquitur *Seneca*, *natura solertes, industria literatas, educatio piæ, experientia sapientes efficerit. Virtus quippe, inquit idem, nemini est præclusa, omnes admittit, nec eensus nec sexum respicit*. Animus enim sæpè facit, ut mulier habeatur pro viro ob animum virilem & vir pro muliere ob animum muliebrem. *Dithmars. Syst. Pol. l. 3. exc. 1. Sect. 4.* ut ex collatione facta inter *Semiramidem* & *Niniam*, *Iustin. l. 1. c. 2.* & inter *Artemisiam* & *Xerzem*, *Iust. l. 2. c. 12.* patescit, & insuper Exempla *Deboræ, Amazonum, Elisabetæ Anglia Regina, Iulianæ Hispan. Christine Augustæ* &c. illustrant.

IV. Hisce ita prælibatis, modos ad imperium pervenienti investigemus. Horum processus fit vel *legitimè*

gitimè vel illegitimè. *Illegitimè* censetur tunc fieri, quando quis nullo vel electionis vel successionis aliove honesto titulo; sed vel vi & fraude vel largitionibus alijsve illicitis medijs imperium occupat. Ejusmodi S. scriptura venatores vocat atq; gigantes. Exempla sunt *Abimelech, Absolon, Sambri, Turca, Lescus Polonus &c.*

V. *Legitimus* regnum capessendi modus fit ordinariæ vel Extraordinarie. Extraord. 1. qn. Deus immediate certæ alicui personæ officium Magistratus committit, quomodo duo Reges in V. T. constituti leguntur, *Saul & David.* 2. qn. jure belli regnum seu provinciæ in alicujus ditionem cedunt, ubi justa belli causa præsupponenda est. *Si enim injustum est bellum, tum regnum, non bello sed latrocinio acquiritur, Dithm. supracit. loc.* Sic *Finlandia, Carelia, Livonia, Ingria &c.* *jure belli* Sveo-Gothico imperio adjectæ sunt. *Quocunq; enim captum est ab hostibus, dominio victoris subjicitur,* inquit Justinian. Imp. 3. quando titulo donationis sive testamenti & jure dotis, fœdere ac pacto alicui imperium obvenit. Exempla prostant apud Historicos. Huc referatur Electio per sortes, quomodo Alexandri M. successores diviso inter se imperio sorte Reges facti. Extraordinario etiam modo *Darius*, scil. per hinnitum equi Monarcha factus est. *Iust. I. 1. c. 10.*

VI. Ordinaria Regis constitutio dupli expeditur modo: *Electione & Hereditariâ successione.* Electio est vel voti liberi: cum citra respectum nationis & generis in Regem eligitur, quicunq; idoneus est ad Magistratum gerendum; qua libertate Romani usi sunt, & in Regno Poloniæ quondam liberè quæcunq; persona alienigena elgebatur, vel potius indigenæ præfereba-

tur, ad præcavendam inter concives æmulationem, teste Schonb. l. 1. c. 2. vel voti restricti, aut ad certam nationem aut ad certam familiam: sic judæi olim non nisi indigenam Regem eligere ex mandato diviro tenebantur, Deut. 17. 15. sic Sveo-Gothi vel ex regia stirpe oriundum vel saltem indigenam in solium regium evehere obstringuntur secundum leges patrias R. B. L. L. c. 3. §. 1. Proinde, cum in hoc statutum majores inconsideratè impegerint, Albertum Mechelburg. cæterosq; Exoticos Reges eligentes, non mirum quod se patriamq; tantis calamitatibus involverint; cuius miseræ conditionis testis luculentissima est historia patria. Priseis enim temporibus Sveo Gothos in Rege constituendo Electioni potissimum favisse patet ex loc. cit. leg. Suec. verum mos ille antiquus unanimi ordinum Regni consensu abrogatus est O Erobroæ primum A. C. 1540, & quadriennio post Arosiæ successio Regia hæreditaria in Gustaviana familia introducta & confirmata fuit, prout ex unione hæreditaria liquet.

VII. Successio est, qua Monarcha jure hæreditario prædecessori suo succedit. Hunc ad regni culmen pervenienti modum Sueo-Gothos à Regis Gust. I. temporibus, (nec non antea aliquando) servasse & confirmasse præter modo dictam unionem hæred. patet ex decretis, Norcopensi sc. de anno 1604. & Holmensi 1627, quæ in successione observanda veniunt. De cætero Anno 1650 concordi ordinum R. suffragio jus in sceptræ Sveo-Gothica succedendi devolutum est in Regem gloriosiss. memorie Carolum Gustavum, ejusq; hæredes masculos.

viii. Et

VIII. Et quamvis defuncto Antecessore successio ad proximum hæredem ipso jure devolvatur; majoris tamen benevolentia & stabiliendi favoris causa, antequam sceptra & gubernationem suscipiat, adprobatio & confirmatio ordinum præcedere solet. Non quidem necessariò requiritur consensus subditorum expressus, sed sufficit tacitus, vel ut Dd. loquuntur, præsumptus, quâ Regni gubernacula ad certam familiam esse delata significatur. *Dithmarsus.* Exempla patria ostendunt, R. *Erici XIV: Gust. II. Christina.* Si v. minorennis fuerit successor, Tutores constituendi sunt ex præscripto *Reg. Form. & decret. Comit. Holm. 1633*, quinque supremi Regni senatores & officiales, utpote *Drotzetus, Marschus, Ammirarius, Cancellarius & Thesaurarius.* Qui ut Reginæ *Christine* nomine Regni Administratiōnem integris 12 annis immortali cum laude & summo Regni emolumento sustinuerunt; ita eosdem summos Regni Proceres hac tempestate hoc munus obire ad moderni nostri *Clementiss. Regis* Regniq; commodum & utilitatem, quis est qui non percipiet grataq; mente æternum concelebrabit? Anno ætatis pupilli 18 fasces imperij novo Regi committi solent & Tutela cessare. Hoc ætatis anno R. *Magnus Erici* Regni administratiōnem suscepit. Eadem ætate Regi *Gustavo M.* ejusq; filia *Christina* Regni habenæ concreditæ sunt.

IX. Rege ita designato, instituitur *Inauguratio seu Coronatio*, quæ est externus quidam actus & solennis constitutionis declaratio; qua prævio juramento certa insignia Regi traduntur ad authoritatem ipsi stabiliendam & personam ejus omnibus & singulis notam faciendam. Inde tamen non absolute necessaria est, cum

eum R. Carolum IX. Gustavum M. & Christianam ante solennem inaugurationem imperio laudabiliter praefuisse ex annalibus patrijs constet. Non enim ideo Rex est, quia coronatur, sed ideo coronatur, quia Rex est.

X. Ipse inaugurationis actus certas involvit solennitates, quæ sunt vel primaria vel secundaria. Secundarie dicuntur processiones variæ & acclamations, publica gaudia, donativa & congiaria, solennes epulæ seu convivia, & quæ his similia. Primaria experiuntur juramenti præstatione & proclamatione publica seu insignium traditione. Iuramento ante suscepitam gubernationem subditis se adstringere tenetur Rex juxta leges patrias c. 4. R. B. L. L. ubi & ipsa formula juris jurandi expressa est. Quidam Politicorum, ut Bodinus & Arnisius ejusmodi juramentum à Rege præstitum Majestatem ejus offuscare & imminuere contendunt; verū nulla fulti ratione, cum juramentum legitimè adhibitum in & per se sit res licita & honesta; insuper juri divino & humano consentaneum. Deus ipse & salvator sancti; homines juramentis se alligasse multis in locis scripturæ leguntur. Itaq; qui cogitat servare, non detrectet jurare. Et Tyrannorum est alios obligare velle, seipso v. in nullo obligari.

XI. Insignia, in solenni hoc actu novo Regi, post unctionem ab Archi-Episcopo factam, more olim in populo Israelitico usitato, tradi solita, in hoc Regno Sveo-Gothico sunt sex: 1. Chlamys seu toga sumptuosa, pellibus exornata pretiosissimis auroq; fulgens; qua Rex circumdatur & imperij Majestas significatur. 2. Corona Sphærica, auro gemmisq; coruscans capiti appetatur signum itidem Regiæ sublimitatis, regniq; indivisionis. 3. Gladius, jus & summam potestatem probos

&

& innocuos defendendi; malos v. & iniquos coercendi designans. 4. *Sceptrum*, signum administrationis regni. 5. *Pomum* seu globus cum cruce eidem imposita, potentiam terra mariq; late patentem, omniaq; ad Christi crucifixi honorem referenda esse connotans. 6. *Clavis ararij*, publicorum bonorum potestatem representans. Quibus collatis unus praeconus excelsa clamat voce: Nu är Swea och Götha Konung krönt. Totusq; cætus alta voce respondet: vivat & floreat Rex in perpetuum. Quondam clamasse ferunt: Swā gammult som goðer. Videsis Dn. Gyllenst. Discr. Sveo. l. 5.c. 6.

XII. Antiquitus receptum erat, ut Rex peracta Coronationis festivitate Regnum suum circuiret, quod in leg. Svec. B. B. L. L. c. 6. Rijda Erichs gatu sinq vocatur, ubi & causæ hujus circuitionis recensentur. Hanc circuitionem piæ recordationis R. Carolus IX. coronatione sua An. 1607 peracta postremus obivit. Tantum de præsenti materia.

*Floreat imperium Sveonum, sicut firma corona,
Subditæ quo vigeant curia, templa, domus.*

Eruditionis & Virtutis laude conspicuo JUVENI

DN. ANDREÆ STRANDENIÓ, pro summis in studio Philosoph. honoribus publicè disputanti, Amico suo, pereidlecto, felices progressus, hoc schediastmate gratulari voluit:

MArcellum duo templo virtutis, honoris,
Constituisse ferunt, historia veteres.

Scilicet ut nulli licuit concendere honoris

Ædes; virtutis quin prius incoleret.

Sic quoq; qui studijs querunt sibi nomina doctis
Nil nisi virtutis candida templo colunt.

His merito Phœbus templum quoq; pandit honoris,

Et capiti illorum laurea sarta parat.

B

Hinc

Hinc tibi STRANDENI praesentes grator honores;
Quos studijs meruit candida vita bona.
Imodo, quæ restant felix, superare paratus
Tu patriæ in laudes vive, valeat, diu!

L. Mq.

MARTINUS MILTOPÆUS EI. P.P.

Kαθάπερ ἀνθει ἀκολεθεῖ ὁ καρπός, ἥτω καὶ ἀρετὴ ἡ τιμὴ ὁρθῶς ἐν σὺ τῆς Φύσεως μετέχων ἐν τυχίᾳ, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἁδυμίας σπηλαιοῖς λατεῖν, ἀλλὰ τοῖς ἐλευθερίος ἐπιτηδεύμασιν ὅλως σε δύναι, καὶ γέγετως τῷ θεῷ τάντην τὴν ὄδὸν πορευθεῖς, ἀρετὴν καὶ θραβεῖον αὐτῆς, τιμᾶς, γνησίως λαβεῖν προηρεύοντος ἀρετῆς γάρ τὸν εἰτηματεμνότερον, καὶ δὲ θεοβαίοτερον ἐστι. Τὸ κάλλος μὲν γὰρ ἡ Χρόνος ἀναλίσκει, ἥτις σος μαράνει, πλεῖστος δὲ κακοῖς μᾶλλον ἡ σεμνότητος ὑπηρέτης ἐστι, ἐπὶ τὰς ἥδονας καὶ τὸν ὄκνον τὰς λατρέυοντας ἀπώπαρακαλῶν, κράτος δὲ μετὰ μὲν Φρονήσεως ὠφελεῖ, ἀνεγένεται δέ τάντης πλεῖστης ἔχοντας βλάπτει, ἢ δὲ τῆς ἀρετῆς κτησίς, οἷς ἐν ταῖς διανόαις συνηνέζῃ, μόνη μὲν συγγεράσκει. πορεύεται γὰρ τῆς ἀρετῆς σπεδαιότερε, ἐν σε ἐνθύμα σε καλεῖ, τὴν τῆς ἕμητος φιλοσοφικῆς δόξαν λαβεῖν, ἣς ἀξιότερη ἀρετὴ, ἀξιότερη ἐνθύμα, ἀξιότερη σπουδὴ καὶ μάθησις σε ἐμφανής. Οὕτως, τελέντες ἐμόνες, συγχάιρωσοι νέας τὰς ἕμας τάντας, ἐν μόνον διὰ σεαυτὸν καὶ πολιτεύεται τὴν σπειτιδευμένην, ἀλλὰ καὶ ὅτι Καρέλια ἡ πατρὸς ἡμῶν ἀνθεῖ, ἣν παρόντας μὲν μοσμέσθαι ἥδι μοι, παρά σε δὲ ἥδισον. Δοιπὸν γὰρ εἴ τοι προσένυχεσθαι, δοτὶ αἱ σπεδαιες ταὶς μακάροις μεχρὶ τῆς νῦν μετεχέσθαις, τῇ τῷ θεῷ ὄνοματος δόξῃ, ἐκελησίασ τοι πολιτείας ὀκνοδομῇ, καὶ γέ μὲν ἴδιᾳ ὠφελεῖσθαι καὶ ἐνπρεστέται ἀφθάρτῳ προσήκοντος. Χάιρε καὶ ἔργωσο.

DANIEL J. Winger.